

Література:

1. Delimata M. Dziecko w Polsce sredniowicznej. Poznan: Wydawnictwo Poznanskie, 2004. 259 s.
2. Кривачук Л.Ф. Державна політика у сфері охорони дитинства: формування та реалізація. Львів : ЛДФА, 2012. 480 с.
3. Скердюк І. Маленький дорослий: Дитина й дитинство в Гетьманщині XVIII ст. Київ: КІС, 2018. 456 с.
4. Гошко Т. Звичай і права: Джерела, коментарі, дослідження; Монографія у 2-х томах. Т. I: Антропология міст і міського права на руських землях у XIV – першій половині XVII століття / Інститут Критики; Ukrainian Research Institute, Harvard University. К.: Критика, 2019. 564 с.
5. Postman Neil Disappearance of Childhood. New York : Vintage books. 1994. 151 p.
6. Правда Руська Ярослава Мудрого: початок законодавства Київської Русі : навч. посіб. /укл. Г.Г. Демиденко, В.М. Єрмолаєв. Х. : Право, 2014. С. 37-48.
7. Хрестоматія з історії держави і права України : у 2 т. за ред. В.Д. Гончаренка. К.: Ін Юре. Т 1. З найдавніших часів до початку XX ст. 1997. 656 с.
8. Поучення Володимира Мономаха. Переклад Л. Махновця. Ізборник. URL : <http://litopys.org.ua/pvlyar/yar09.htm>
9. Гаєвська Т., Вишневська Г. Трансформація цінності дитинства в контексті суспільних змін: культурологічний вимір. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Випуск 27. 2018 С. 79-86.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-24>

РОЗШИРЕННЯ ГОРИЗОНТІВ – ПРАВИЛА ГРИ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ

Жукова Надія Дамірівна

*адвокат, спеціаліст з міжнародного комплаєнс-контролю
м. Харків, Україна*

Україна впевнено йде шляхом світової інтеграції, а український бізнес, навіть в екстремальних умовах війни та зумовлених нею економічних проблем, доводить міжнародній спільноті, що українські товари та послуги є одними з найкращих в світі. Міжнародна торгівля дає можливість українським підприємствам активно

розвиватися, створювати робочі місця, розбудовувати економіку країни, впроваджувати нові технології та залучати додаткові ресурси та інвестиції.

Разом з тим, нові можливості зумовлюють нові виклики для власників та працівників українських підприємств. Це і вимоги щодо сертифікації продукції та стандартизації процесів, і планування з врахуванням міжнародних ринкових тенденцій та валютних ризиків, і розуміння функціонування системи міжнародної торгівлі, її правил та регулятивних механізмів.

В таких умовах перед українським юристом постають відповідні цікаві, але непрості задачі: розуміння сутності та особливостей зовнішньоекономічних контрактів, правил Інкотермс (Incoterms®) [1], особливостей договорів перевезення, у тому числі морського, залізничного, авіа перевезень та/або їх комбінацій, страхування вантажів, митного регулювання – як при експортних операціях, так і знання норм, тарифів та можливих обмежень щодо імпорту відповідних товарів до країни призначення, тощо.

Звичайно, ринок юридичних послуг в Україні та за її межами, представлений консалтинговими й юридичними компаніями, зокрема зі світовим ім'ям, пропонує весь спектр відповідного правового супроводу. Проте такі послуги зазвичай є досить дорогими й іноді недоступними для малих та середніх українських підприємств.

Тож непоодинокими є випадки, коли через недоступність належного юридичного супроводу міжнародної торгівлі, незважаючи на високий експортний потенціал, українські компанії не можуть ефективно оцінити перспективу освоєння нових ринків і можливостей та залишаються працювати виключно у внутрішньому сегменті. Або ж, недостатньо оцінивши ризики, підприємства зазнають втрат через недобросовісних міжнародних перевізників, експедиторів, контрагентів чи невраховані регуляторні норми в країні імпорту.

В цьому контексті слід відмітити, що система української освіти та розвинуті внутрішні правові інститути та механізми, а також широка інтегрованість міжнародних норм в національне законодавство, дають українським юристам можливість швидко аналізувати, та професійно розуміти міжнародні норми, правила та стандарти. Тож, при наявності відповідних інструментів та інформаційних ресурсів, що стали результатом практичних кроків юридичного супроводу міжнародної торгівлі, українські правники, які не спеціалізувалися в даній сфері, зможуть ефективно адаптуватися до нових викликів і підвищити рівень правового захисту компаній, та, навіть допомогти визначити новий курс розвитку для бізнесу.

Серед широкого різноманіття інформації, доступної в мережі інтернет, вочевидь можна самостійно знайти необхідні ресурси щодо окреслених питань. Проте великий обсяг даних та обмежений час, який штатні юристи можуть виділити для вивчення нових аспектів у процесі їх щоденної роботи, роблять ефективне освоєння і впровадження нових знань у бізнес-процеси складним завданням. Аналіз наявних в Україні безкоштовних ресурсів та платформ, що декларують мету супроводу експортних процесів для бізнесу, виявив майже повну відсутність будь-яких системних даних та актуальної теоретичної і практичної інформації, які необхідні українському юристу та українському бізнесу, аби зробити їх перші кроки в міжнародній торгівлі безпечними та успішними.

Таким чином, систематизація ресурсів та знань в сфері міжнародної торгівлі для забезпечення розуміння правниками її фундаментальних принципів і точок контролю, а також наявність інформації щодо актуальних джерел міжнародних норм та правил, регулювання імпорتنих та експортних процедур, дозволить штатним юристам тисяч українських компаній з нереалізованим експортним потенціалом вирішити актуальні на сьогодні правові завдання, тим самим сприяючи розвитку української економіки. Крім того, такі інструменти значно спростять підвищення рівня знань для молодих спеціалістів в галузі юриспруденції, що не мають великого практичного досвіду та намагаються знайти для себе цікаву та перспективну сферу діяльності.

Для прикладу ефективного ресурсу в даному аспекті можна навести інформаційну систему, впроваджену в Сполучених Штатах Америки. Це онлайн-платформа, розроблена Міжнародною торговою адміністрацією США (International Trade Administration, ІТА) [2], яка містить бази даних, аналітичні інструменти та ресурси для бізнесу, що допомагають компаніям орієнтуватися на міжнародних ринках. Платформа надає доступ до інформації щодо торговельних можливостей, митних процедур, експортних вимог та особливостей зовнішньоекономічних контрактів щодо поставки товарів, пошуку відповідних ринків збуту продукції, контрагентів та партнерів, а також проводить моніторинг торгових обмежень і регуляторних змін. Інформація подається як у вигляді навчальних відеоматеріалів з доступним та кваліфікованим роз'ясненням «правил гри» у міжнародній торгівлі, так і у формі систематизованих даних, практичних прикладів, зразків та відповідей на найчастіші запитання.

Подібний ресурс в Україні беззаперечно стане важливим інструментом для українських правників, підтримає українські

компанії в досягненні конкурентних переваг на глобальному рівні та сприятиме економічного розвитку нашої держави.

У цьому контексті варто також звернути увагу на аналітичні дані, представлені в Kartі експортного потенціалу (Export Potential Map) [3] – платформи, створеної за сприяння Центру міжнародної торгівлі (International Trade Centre, ITC), яка, використовуючи методологію Індексу експортного потенціалу (Export Potential Indicator, EPI) та Індексу диверсифікації продуктів (Product Diversification Indicator, PDI) [4], дозволяє визначити товари та ринки збуту з високим експортним потенціалом, а також виявити можливості для диверсифікації і розвитку міжнародної торгівлі, та, зокрема, українського експорту. Так, зведені аналітичні дані щодо наявного та потенційного глобального експорту української продукції, розкривають можливості як вже розвинутих експортних позицій (соняшникова олія, кукурудза, пшениця тощо – з додатковим потенціалом понад 5 мільярдів доларів на рік), так і тих, що мають значний потенціал для диверсифікації та розвитку. До таких продуктів відносяться меблі, мед, цукор, концентрований яблучний сік, та інші, для яких існують широкі незадіяні можливості для експорту на нові ринки [5].

Отже, створення української інтегрованої онлайн-платформи з безкоштовним доступом до аналітичних інструментів та знань з міжнародної торгівлі сприятиме розвитку правової системи в Україні, надаючи правникам необхідні ресурси для ефективної роботи з міжнародними нормами та стандартами, та допоможе відкрити нові горизонти для розвитку компаній, що, в свою чергу, сприятиме глобальному економічному розвитку України.

Література:

1. Міжнародна торгова палата (International Chamber of Commerce, ICC). Incoterms® 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://iccwbo.org/business-solutions/incoterms-rules/incoterms-2020/>. – Дата доступу: 15.01.2025.

2. Міжнародна торгова адміністрація США (International Trade Administration, ITA), підрозділ Міністерства торгівлі США (U.S. Department of Commerce). Як експортувати (Learn How to Export) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.trade.gov/learn-how-export>. – Дата доступу: 15.01.2025.

3. Карта експортного потенціалу (Export Potential Map) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://exportpotential.intracen.org/en/>. – Дата доступу: 16.01.2025.

4. Центр міжнародної торгівлі (International Trade Centre, ITC). Методологія оцінки експортного потенціалу та диверсифікації

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: https://umbraco.exportpotential.intracen.org/media/cklh2pi5/epa-methodology_230627.pdf. – Дата доступу: 16.01.2025.

5. Центр міжнародної торгівлі (International Trade Centre, ІТС). Потенціал експортних товарів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://exportpotential.intracen.org/en/products/tree-map?fromMarker=i&exporter=804&toMarker=w&market=w&whatMarker=k>. – Дата доступу: 16.01.2025.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-25>

СУТНІСТЬ ПОЗИТИВНОГО ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНОЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НА ПРОЦЕСИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ

Захаров Володимир

аспірант

Науково-дослідний інститут публічного права

м. Київ, Україна

Теорія інтересів визначає види інтересів, які забезпечуються окремими правовими нормами (принципами), та вказує напрямки правового регулювання конкретних суспільних інтересів або дій. Ця теорія спрямована у першу чергу на виявлення публічного інтересу [1, с. 87]. Причому віднесення того чи іншого інтересу до публічного не може бути постійним. Під впливом різних чинників ті чи інші інтереси можуть перетворюватися на публічні, а публічні переходити в розряд приватних. Іншими словами, мають здійснюватися перегляд та переоцінка тих чи інших інтересів на предмет можливості/неможливості їх віднесення до інтересів публічних. Це завдання є надзвичайно важливим для держави, яка сповідує принципи демократії та правової державності, бо розширювальне тлумачення категорії «публічний інтерес» може призвести до формування патерналістської держави, що під егідою захисту публічного інтересу буде втручатися у всі (багато) сфер життєдіяльності своїх громадян. З огляду на це рішення про віднесення того або іншого інтересу до категорії публічного має бути належним чином обґрунтоване; держава (в особі відповідних органів чи посадових осіб) повинна пояснити необхідність такого кроку. Постійні і неналежним чином обґрунтовані зміни обсягу публічного інтересу можуть стати підставою для підозри